

Internationale hit 'Scènes uit een huwelijk' in schouwburg

Stormachtig tranendal

Met 'Scènes uit een huwelijk' rijgt Internationaal Theater Amsterdam (ITA), voorheen Toneelgroep Amsterdam, sedert de première in 2005 de successen aaneen, nationaal en internationaal. Actrice Celia Nufaar maakt sinds het begin deel uit van de cast.

Door Eric Korsten

Ook na tien jaar huwelijk is het leven van Johan en Marianne nog altijd een echte idylle. Allebei een goede baan, twee dochttertjes, een mooie woning en een buitenhuisje – en financieel gaat het ze voor de wind. 'Het begon met de derde scène,' schrijft regisseur Ingmar Bergman in de toelichting op 'Scènes uit een huwelijk'. 'Ik was van plan om een toneelstuk te schrijven over een man die thuiskomt en aan zijn nietsvermoedende echtgenote meedeelt dat hij hun goede huwelijk wil verbreken om ervandoor te gaan met een andere vrouw. Opeens vroeg ik me af hoe ze het daarvoor gehad hadden. En begon ik te speculeren over wat er naderhand met ze zou gebeuren.'

Arme Johan en Marianne, kanonnenvoer voor Bergmans pen. Want getrouwd – maar ook beurtelings bangelijk, blij, zelfzuchtig, dom, aardig, verstandig, opofferingsgezind, toegewijd, boosaardig, mild, sentimenteel, onuitstaanbaar en beminnelijk. En dat alles uitgesmeerd

over zes taferelen die twintig jaar uit het leven van het fictieve tweetal beslaan. Twee decennia van gelukkig huwelijk, ontrouw, een uit elkaar gaan, weerzien, een pijnlijke scheiding tot wederkomst na jaren van vertwijfeling en het daaropvolgende wederzijds ongelukkige hertrouwen. Wat begint als een hel, verandert in een zoektocht naar onvoorwaardelijke en belangeloze liefde vol scherpe en psychologisch ingeleefde dialogen. Bergman putte daartoe uit zijn eigen ervaring van bijna dertig jaar huwelijk en vijf echtgenotes: 'Het kostte drie maanden om deze scènes te schrijven, maar een tamelijk groot deel van mijn leven om ze te ervaren.' 'Scènes uit een huwelijk' is, allereerst, een beroemde film – met onder anderen Liv Ullmann en Bibi Anderson. ITA speelt 'Scènes uit een huwelijk' sinds het seizoen 2004-2005. Het is daarmee een van de langstlopende producties van het gezelschap. Nog steeds stroomt, ook wereldwijd, het publiek toe want er wordt nog altijd internationaal getoerd. In deze ontleding van het huwelijk wordt het stel Johan en Marianne gespeeld door drie acteurskoppels van verschillende leeftijden. De voorstelling volgt hen in drie verschillende fasen van hun huwelijksleven. De toeschouwer is zo getuige van hun verleden, heden en toekomst, als was het een tijdreis door hun huwelijk.

De setting is een bijzondere. Jan Versweyveld, vaste scenograaf van regisseur Ivo van Hove, stelde op

het podium drie gescheiden kamers op waarlangs het publiek zich gedurende de voorstelling, per scène, verplaatst. De twee hoofdrolspelers Johan en Marianne worden simultaan gespeeld door drie koppels. Ondertussen hoor je uit die twee aanpalende ruimtes stemmen opklinken en doorkijkklukjes bieden zicht op wat zich daar afspeelt.

Oercast

Celia Nufaar (1937) maakt deel uit van de 'oercast'. In 2005 kreeg ze de acteerprijs voor beste bijdragende rol. Ook anno 2018 maakt ze nog altijd deel uit van de bezetting. "Eerst was er een reprise na vier jaar, na tien jaar – en nu dus opnieuw. Nooit gedacht dat ik dit stuk nog altijd zou spelen," reageert de gelauwerde actrice. "In de loop der jaren heb ik zagezegd verschillende 'dochters' gehad. Er zijn andere tegenspelers dan dertien jaar geleden, want de cast is mettertijd veranderd. Omdat iedere acteur een rol op zijn eigen manier inkleurt, blijft het voor mij leuk en spannend om dit te spelen. Ik speel in dit stuk twee rollen: de moeder van Marianne en die van een cliënte van Marianne, die advocaat is. Als moeder kijk ik door de ogen

Nog steeds stroomt, ook wereldwijd, het publiek toe

van Marianne, schets het vooruitzicht dat zij ziet. Als cliënte kom ik bij Marianne mijn eigen echtscheiding regelen."

De setting heeft haar in de beginperiodes parten gespeeld. “Ik vond het eerst griezelig met publiek dat bij wijze van spreken bij je op schoot zit. Daar heb ik aan moeten wennen. Daarbij doorbreek ik geregeld ook nog eens de ‘vierde wand’; richt me soms dus rechtstreeks tot het publiek. Het is steeds weer spannend

hoe mensen daarop reageren. De een kijkt weg, vindt wat ik doe kennelijk confronterend; een ander blijft juist geïnteresseerd naar me kijken.” Met bijna vier uur zuivere speeltijd en geregeld tournees op het programma vergt ‘Scènes uit een huwelijk’ een behoorlijke inspanning. “Ik ga door zolang het gaat,” zegt de

nu 81-jarige Nufaar. “Zolang ik mijn tekst kan onthouden en op het toneel goed kan bewegen, vind ik het prachtig om dit te kunnen blijven doen.”

ITA, ‘Scènes uit een huwelijk’, donderdag 13 t/m zaterdag 15 september, Koninklijke Schouwburg. Meer informatie: www.internationaaltheateramsterdam.nl. Tickets: www.hnt.nl

Ook Janni Goslinga en Hugo Koolschijn maken deel uit van de huidige cast. | Foto: Jan Versweyveld